

Memorandum posveta Slovenske univerze

Učenje, povezovanje, delovanje

ZDUS - Festival medgeneracijskega sožitja
Ljubljana, 16. maj 2019

Zasnova posveta: *Alijana Šantej*

Sodelujoči: *prof. dr. Ana Krajnc (SUTŽO); dr. Vlado Dimovski (Ekonomska fakulteta v Ljubljana), Uroš Prikl (Kabinet predsednika Vlade RS), Alenka Riessner (ZDUS), Milena Majzelj (SUTŽO), Nada Sarajnik Sraka (SUTŽO), Borka Kucler (SUTŽO), dr. Dušana Findeisen (SUTŽO)*

Eksplicitni namen tega posveta je bil preučiti zavedanje o starajoči se družbi in opraviti konzultacijo o odzivih na spremembe, možnih rešitvah in priložnostih.

Starajoča se družba bo spremenila okoliščine na vseh področjih družbenega življenja.

Indeks dejavnega staranja je za Slovenijo neugoden. Slovenija je med državami članicami na nizkem 23. mestu, predvsem zaradi odnosa do starejših delavcev.

Slovenska družba naj analitično razmišlja o sebi. Vprašajmo se: »Kdo smo«, da se bomo bolje usmerili.

Starajoča se družba zahteva, da opustimo stare paradigme, da z njimi *ne* rešujemo zdajšnjih in prihodnjih vprašanj. Potrebno bo začeti drugače.

Območne skupnosti za zaposlovanje postajajo neustrezne, ker vprašanja rešujejo na star način. Absorbirajo velike količine denarja, a ne zmorejo biti učinkovite, ker izhajajo iz starih paradigem.

Možno bi bilo individualno mentoriranje mladih nezaposlenih za vstop na trg dela.

Reševanje vprašanj starejših je hkrati reševanje vprašanj vseh generacij.

Starejši so vir, ki ni dovolj izkoriščen.

Zakon o urejanju trga dela naj upošteva gibljivost trga dela.

Delo starejših ne odvzema dela mlajšim, marveč ustvarja novo delo za vse.

Obvezni višji dohodek starejših delavcev zapira možnosti zaposlovanja starejših.

Dvigovanje upokojitvene starosti zahteva spremljevalne ukrepe.

Velja ustanoviti borzo dela za starejše.

Posvetiti se moramo varnosti starejših, oblikovanju okolja za dejavno staranje in preoblikovanju percepcije starosti.

Obstaja potreba po različnih oblikah sobivanja v skupnosti.

Domovi za starejše se danes spreminjajo. Nekateri imajo tudi paliativno oskrbo.

Stopnja zaposlenosti starejših od 64 let je 36 %, Švedska zaposluje 80 %.

Družba se je spremenila. 65 % vseh dejavnosti je storitvenih, kar zahteva večjo prožnost in daljše socialno učenje.

Starost je treba obravnavati na treh ravneh: na osebni ravni, na ravni podjetij in ustanov ter na ravni družbenih sistemov (pokojninski sistem, zdravstveni sistem, socialno varstveni sistem).

Zagotoviti je treba bolj enakovreden dostop do družbenih virov (stanovanje, transport, izobraževanje, zdravje, kultura).

Na ravni podjetij poteka upravljanje s starostjo, potrebni so ergonomski, motivacijski ukrepi, potrebna je priprava na spremembe. Upoštevati velja raznolikost.

Zagotovljena pokojnina za 40 let dela je 500 evrov, kar ni dovolj za preživetje.

Vlada si bo prizadevala, da bo glede starajoče se družbe iskala nove rešitve, pripravila akcijske načrte na temelju Strategije starajoče se družbe in se pri tem naslonila na konzultacije s številnimi organizacijami starejših.